

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi direktiivin 2014/62/EU muuttamisesta tiettyjen raportointivaatimusten osalta COM(2023) 582 final

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään Eduskunnalle Euroopan komission 17 päivänä lokakuuta 2023 tekemä ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi direktiivin 2014/62/EU muuttamisesta tiettyjen raportointivaatimusten osalta sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 25.1.2024

Oikeusministeri Leena Meri

Lainsäädäntöneuvos Jussi Matikkala

**EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI
DIREKTIIVIN 2014/62/EU MUUTTAMISESTA TIETTYJEN
RAPORTOINTIVAATIMUSTEN OSALTA COM(2023) 582 FINAL****1 Ehdotuksen tausta ja tavoite**

Euroopan komissio on 17.10.2023 tehnyt ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi euron ja muiden valuuttojen suojaamisesta rahanväärennykseltä rikosoikeuden keinoin ja neuvoston puitepäätyksen 2000/383/YOS korvaamisesta annetun direktiivin 2014/62/EU (jäljempänä rahanväärennysdirektiivi) muuttamisesta tiettyjen raportointivelvoitteiden osalta.

Ehdotus on osa ensimmäistä toimenpidepakettia, jonka tarkoituksena on tarkastella kattavasti olemassa olevia raportointivaatimuksia ja järkeistää niitä. Tiedonannossaan ”EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen” komissio korostaa sellaisen sääntelyjärjestelmän tärkeyttä, jolla varmistetaan tavoitteiden saavuttaminen mahdollisimman vähin kustannuksin. Raportointivaatimusten yksinkertaistamisen ja järkeistämisen tavoitteena on vähentää raportoinnista aiheutuvia rasitteita 25 prosentilla hallinnollisen taakan keventämiseksi. Asiasta on Eduskunnalle annettu E-kirje (E 24/2023 vp).

Komission mukaan euron väärentämisen johdosta käynnistettyjä rikosoikeudenkäyntejä koskevat tilastotiedot, joita jäsenvaltiot ovat tämän säännöksen mukaisesti tuottaneet, eivät ole keskenään vertailukelpoisia ja usein ne ovat hajanaisia, puutteellisia ja epätarkkoja. Käytännössä velvoitteen avulla ei voida seurata ja arvioida tehokkaammin, onko direktiivillä saavutettu sille asetettu tavoite. Ehdotuksessa esitetään kumottavaksi rahanväärennysdirektiivin 11 artiklan mukainen jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten velvollisuus toimittaa komissiolle tilastotietoja rahanväärennysrikosten lukumäärästä sekä väärennysrikoksista syytteeseen asetettujen ja tuomittujen henkilöiden lukumäärästä.

2 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Ehdotuksen tavoitteena on tehostaa direktiivin raportointivaatimuksia poistamalla 11 artiklaan liittyvät raportoinnin velvoitteet, sillä jäsenvaltioiden viranomaisilla on vaikeuksia kerätä ja toimittaa luotettavia tietoja säännöksen noudattamiseksi, eikä niillä toisaalta ole kovin merkittävää vaikutusta tehokkaan täytäntöönpanon kannalta.

Tällä hetkellä rahanväärennysdirektiivin 11 artikla edellyttää, että jäsenvaltioiden on toimitettava vähintään kahden vuoden välein komissiolle tiedot 3 ja 4 artiklassa säädettyjen rikosten (rahanväärennysrikokset) lukumäärästä sekä 3 ja 4 artiklassa säädettyistä rikoksista syytteeseen asetettujen ja tuomittujen henkilöiden lukumäärästä. Komissio esittää ehdotuksessaan direktiivin 11 artiklan poistamista.

**3 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde suhteellisuus- ja
toissijaisuusperiaatteisiin**

Päätösehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) rikosoikeudellista yhteistyötä koskevan 83 artiklan 1 kohtaan. Raportointivaatimuksista

säädetään EU:n lainsäädännössä, joten niiden poistamisesta on myös tarpeen säätää EU:n tasolla oikeusvarmuuden ja raportoinnin johdonmukaisuuden varmistamiseksi.

Valtioneuvosto katsoo, että ehdotuksen oikeusperustaa on pidettävä asianmukaisena.

Valtioneuvosto myös katsoo, että ehdotus on toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukainen.

4 Ehdotuksen vaikutukset

4.1 Komission vaikutusarvio

Komissio ei ole pitänyt vaikutusarvioita tarpeellisena tästä ehdotuksesta, sillä ehdotus koskee lainsäädäntöön tehtäviä vähäisiä ja kohdennettuja muutoksia, joilla ainoastaan varmistetaan tehokkaampi ja vaikuttavampi täytäntöönpano.

4.2 Vaikutukset Suomen kannalta

Kun rahanväärennysdirektiiviä implementoitiin, toimeenpanon edellyttämiä muutoksia harkittaessa katsottiin, ettei 11 artikla anna aihetta lainsäädännön muutoksiin. Näin ollen artiklan 11 kumoamisesta ei seuraa tarvetta muuttaa Suomen kansallisia lakeja. Asiasta ei seuraa lisäkustannuksia viranomaisille.

5 Ahvenanmaan toimivalta

Asia kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 5 luvun 27 §:n perusteella valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

6 Ehdotuksen kansallinen käsittely ja käsittely EU:ssa

Komissio julkisti ehdotuksensa 17.10.2023. U-kirjelmäluonnos on käsitelty oikeus- ja sisäasiat jaoston (EU7) kirjallisessa menettelyssä 8.1.-10.1.2024.

Tiedossa ei ole vielä neuvoston eikä parlamentin käsittelyn ajankohtia. Huomioiden komission esityksen rajattu sisältö oletuksena on, että asia etenee nopeasti.

7 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto kannattaa komission ehdotusta raportointivaatimusten poistamisesta ottaen huomioon, että ehdotuksen tarkoituksena on hallinnollisen taakan keventäminen. Poistettavaksi esitettävillä raportointivaatimuksilla ei ole ollut merkittävää vaikutusta rahanväärennysdirektiivin tehokkaan täytäntöönpanon kannalta.